

שיחת השבוע

יוצא לאור על-ידי צעירי-אגודת-חב"ד - המרכז • עורך: מנחם ברוד • יו"ר: הרב יוסף-יצחק אהרונוב

יש חדש

זוכרים ושרים

לאחר ההצלחה הגדולה בשנתיים שעברו, יוזמים גם השנה משפחות שכולות ונפגעי טרור ערב של התייחדות עם חללי צה"ל ברוח יהודית-דתית. הערב יהיה ביום שני הקרוב, ג' באייר, בשעה 8:30 בערב, בבנייני-האומה בירושלים. ישתתפו אמני הזמר אהרון רזאל, ישראל פרנס, אסף נגל, דדי גראוכר ושי לפידות, שישירו שירי נשמה חסידיים, מלווים בסופרי המשפחות השכולות וארגוני ההצלה. ישאו דברים גם הרב מרדכי אלון, הפרופ' ישראל אומן ור' אורי לופוליאנסקי, ראש עיריית ירושלים.

יריד 'עולם היהדות'

כמסורת השנים האחרונות מארגן שופר תקשורת את יריד 'עולם היהדות', באולמי קינג' דייוויד (ז'בוטינסקי 9) בבני-ברק. התערוכה תהיה בימים י"ב באייר (8-10 במאי), ויוצגו בה תשמישי-קדושה, ארונות-קודש וציוד לבתי-כנסת, מעשי רקמה ופרוכות, קלטות בנושאים יהודיים וכן יריד דירות. הכניסה חינם. טל' 03-9678555.

יסודות האמונה

מכון קול מבשר מגיש תקליטור ובו חמש-עשרה הרצאות מרתקות, מפי הרב יחזקאל סופר. ההרצאות עוסקות ביסודות האמונה ומוגשות בשפה עכשווית, המתאימה לציבור המתחילים ולמתקדמים בשלבים ראשוניים. ההרצאות מוקלטות בפורמט MP3 (להאזנה במחשב או בנגן מתאים). מחיר התקליטור 10 ש"ח בלבד. טל' 04-6974503.

זמני השבוע

ניו-יורק	דטרויט	מיאמי	לוס-אנג'לס	כניסת השבת
7:30	8:10	7:32	7:16	
8:33	9:14	8:26	8:14	צאת השבת
פרקי אבות: פרק ב				

כתובת המערכת: ת"ד 14 כפר-חב"ד 72915
טל' 9607588-3-972 • פקס 9606169-3-972
www.chabad.org.il • chabad@chabad.org.il
אין המערכת אחראית לתוכן המודעות ולכשרות

נא לשמור על קדושת הגיליון

ניסים והצלה, אבל לא גאולה

כשהקב"ה נותן ליהודים הזדמנות לשוב אחרי אלפיים שנים לארץ-ישראל ולכונן בה ממשלה עצמאית - מוטלת עליהם אחריות עצומה, כלפי כל הדורות

הקמתה של מדינת ישראל עוררה פולמוס סוער בקרב יהודים מאמינים ושמרי מצוות, בדבר המשמעות הרעיונית שיש לייחס לה. התפלגות הדעות נפרשה מן הקצה אל הקצה: מההשקפה הגורסת שהקמת המדינה היא 'מעשה שטן', ועד התפיסה הרואה במדינת ישראל את הגאולה המיוחלת עצמה, או לפחות את ראשיתה. בתווך קיימות הגישות הבוחנות את מדינה על-פי מעשיה.

הרבי מליובאוויטש שלל לחלוטין את ההתייחסות למדינה כאל 'מעשה שטן'. חס' ושלום לומר שהניסים הכבירים שליוו את עם-ישראל במלחמותיו נגד אויביו הם 'מעשה שטן'. הטענה שאין הקב"ה עושה ניסים באמצעות חיילים שאינם שומרי תורה ומצוות - מופרכת מיסודה. הרבי הוכיח שעל-פי ההלכה יש לפנות לרופא המומחה, ולא להעדיף את הרופא הפחות מומחה שהוא יותר ירא-שמים (אף שהרפואה באה מהקב"ה). הקב"ה פועל ומביא את ישועותו גם על-ידי יהודי שעלול לטעות ולחשוב כי "כוחי ועוצם ידי עשה לי את החיל הזה".

לא תחליף לארמון המלכות

עם זה, הרבי שלל בנחרצות את התפיסה הרואה במדינה את הגאולה שעם-ישראל מצפה לה. פעמים רבות אמר, שאמירות כאלה מרחיקות את הגאולה האמיתית. ניסים - כן; הצלה של מאות-אלפי יהודים - בהחלט; אבל גאולה - כלל וכלל לא. הגאולה היא מהלך אלוקי כביר, שיתחולל על-ידי משיח-צדקנו, ואין להקמת המדינה שום קשר אליו.

הרבי ראה בהקמת המדינה מעין הזדמנות שנתן הקב"ה לעם-ישראל להוכיח שהוא ראוי לגאולה. לכן ייחס חשיבות עצומה לדמותה של המדינה ולדרך התנהלותה, לא רק בגלל ערכם העצמי של אלה, אלא גם בגלל המשמעות שיש באמירה כזאת כלפי שמיא. כשהקב"ה נותן ליהודים הזדמנות לשוב אחרי אלפיים שנים לארץ-ישראל ולכונן בה ממשלה עצמאית - מוטלת עליהם אחריות עצומה, כלפי כל הדורות.

אך אין בכך להפוך את המדינה לחלק ממהלך הגאולה. ממשלת ישראל איננה "את צמח דוד עבדך מהרה תצמיח". בית-המשפט איננו "השיבה שופטינו כבראשונה". עליית יהודים לארץ איננה "תקע בשופר גדול לחירותנו". ובעיקר - מדינת ישראל רחוקה כרחוק מזרח ממערב מ"ותחזינה עינינו בשובך לציון".

דירת-חדר היא דבר גדול ביותר למי שהיה חסר-בית והתגולל בחוצות, אבל בן-מלך יודע שאין זה תחליף כלל וכלל לארמון המלכות. ברור שישמח מאוד על קורת-הגג שניתנה לו, אך אביו לו אם יחשוב שזו "התקווה בת שנות אלפיים". עם כל הכבוד למדינת ישראל, העם היהודי התייסר אלפיים שנים בגלות בשביל דבר גדול לאין-ערוך.

להחזיר לנתיב

כל הדברים הללו היו תקפים גם אילו הייתה המדינה מתנהלת בדרך הנכונה ביותר, על-פי התורה והמצוות. גם לו היו חוקיה חוקי התורה ובראשה היו עומדים יהודים יראי-שמים ומדקדקים במצוות - זו לא הייתה הגאולה. במצב כזה היינו אומרים שזכינו להקים מדינה יהודית אמיתית לפני ביאת המשיח, כהכנה לגאולה האמיתית והשלמה.

על-אחת-כמה-וכמה כאשר המדינה מתנהלת בדרך שגויה לחלוטין, הן במובנים הרוחניים-ערכיים והן בהיבטים הגשמיים של גאולת הארץ והגנה על חיי יהודים. אפילו כבדיחה בדיחה שחורה היא לחבר את מושג הגאולה עם מסירת חלקים מארץ-ישראל לידי מחבלים, גירוש יהודים מבתיהם והחרבת יישובי ישראל. כשרואים את החינוך לבורות ולניכור שהמדינה מעניקה למיליון מבניה - פורצת מהלב זעקה: "גלות מרה".

עלינו להיאבק על דמותה של המדינה, על אופייה, על החינוך, על הביטחון, על אהבת הארץ. עלינו לקוות שנצליח להטותה מנתיב ההרס שהיא מידרדרת אליו, אל הדרך הישרה והנכונה. ועם זה, הגאולה האמיתית והשלמה עודה לפנינו, אף שהיא אחר כותלנו.

מהנגע באים לגילוי המטמון

אצל בעל-תשובה, שמגיע למקום ש"צדיקים גמורים אינם עומדים".

כוונה גלויה

זה גם ההסבר (בפנימיות העניינים) לכך שה"מטמוניות של זהב" הגיעו לידי בני-ישראל דווקא על-ידי נגע צרעת, ודווקא על-ידי הבתים הנחותים ביותר, שבהם שרתה טומאה חזקה ביותר. דווקא על-ידי הירידה שאין למטה ממנה מגיעים לעלייה שאין למעלה ממנה.

בנגעי הבתים ראו בפועל את הכוונה הפנימית שמאחורי עניין הירידה, עד שהדבר היה גלוי גם בגשמיות. לכן התורה מדייקת ואומרת "ונתתי נגע צרעת בבית ארץ אחוזתכם" – כאן רואים שנגעי הצרעת באים מלמעלה, משום שבהם משתקפת הכוונה והתכלית של הנגעים. כן תהיה לנו שתיהא ה'טרה' של הגאולה האמיתית והשלמה וגילוי ה'מטמוניות' של בית-המקדש השלישי.

(לקוטי שיחות כז, עמ' 107)

אותם בתים שבהם שרתה טומאה חזקה ביותר (בגלל ההתנהגות הקלוקלת של הכנענים שהתגוררו בבתים האלה) היו צריכים להיהרס.

על-פי הטעם הזה נמצא אפוא, שהופעת הנגעים בבית מעידה שזה בית ששורה בו טומאה גדולה ביותר, דבר המשקף ירידה רוחנית גדולה. איך הדבר משתלב עם הטעם הראשון, שבעצם יש כאן 'בשורה' ודבר טוב, כדי לגלות מטמון שטמון בקירות הבית!?

הדרך למעלה

כאן בא לידי ביטוי השילוב המיוחד בין שני קצוות, כאשר הדרך לפסגת הטוב עוברת לפעמים דווקא במדרון התלול ביותר. עניין זה קיים בכללות עניין הנגעים. מצד אחד, 'נגע' מציין את הירידה הגדולה ביותר, אך אותן אותיות יוצרות את המילה 'ענג', שמציינת את הדרגה הגבוהה ביותר. כאשר המצורע נטהר מטומאתו, מתהפך ה'נגע' ל'ענג'.

נמצא שהנגעים באים כדי לרומם את היהודי למעלה הגדולה ביותר, בדוגמת העלייה שנוצרת

קב"ה בישר לבני-ישראל שכאשר ייכנסו לארץ "ונתתי נגע צרעת בבית ארץ אחוזתכם". בפרשתנו מפורטים דיני הנגעים שפוקדים את הבית, ואם הנגע שב וחוזר אחרי שנקטו כל האמצעים המפורטים בתורה, דינו להיהרס – "ונתץ את הבית, את אבניו ואת עציו ואת כל עפר הבית".

על סיבת הנגעים שמופיעים בבתים נאמרו שני טעמים, מנוגדים בתוכם. טעם אחד, "בשורה היא להם... לפי שהטמינו אמוריים מטמוניות של זהב בקירות בתיהם... על-ידי הנגע נותץ הבית ומוצאן". טעם שני (המובא בזוהר), שהכנענים בהיותם עובדי עבודה זרה, השרו רוח טומאה בבתיהם. לכן היו הבתים הללו צריכים להיהרס, כדי שבני-ישראל יחיו "בקדושה ובדיוור קדוש".

ירידה רוחנית

ברור שלא כל בתיהם של הכנענים היו צריכים להיהרס. אמנם הם היו עובדי עבודה זרה, אבל ברוב הבתים דיי היה שהבית נעשה קניינו של יהודי, או לפחות נקבעה בו מזוזה וכיוצא בזה. רק

מן המעיין ברית מילה | מאת הרב אליעזר ברוד

אמרת השבוע

שכן טוב

יהודי, ששכניו סבלו מהתנהגותו, נקרא אל הרב, לנסות להסדיר את הסכסוך עם השכנים. אמר לו הרב כי שכניו מתלוננים על התנהגותו, וביקשו להתחשב בהם.

הגיב היהודי ואמר: "שכנים קנטרנים הם, וכל דבר שאני ומשפחתי עושים – מפריע להם. עכשיו אני מבין למה אמר רבי יוסי כי 'שכן טוב' הוא הדבר החשוב ביותר".

נתחייך הרב: "וכי יכול אתה לבחור את השכנים? ואם יש לך שכן שאינו כפי רוחך, האם בידך לגרוש? אלא כך יש לפרש את מאמרו של רבי יוסי – דַּבֵּק אתה במידה החשובה של 'שכן טוב'. הִיָּה שכן טוב לסובבים אותך, ודאג שהם לא יסבלו ממך. דבר זה מסור בידך".

(אגרות קודש)

ערלת הגוף, הלשון והלב

לאחר מתן תורה סדר העבודה הוא שבתחילה צריכה להיות העברת "ערלת הגוף" – עניין המעשה; לאחר מכן צריכה להיות העברת "ערלת הלשון" – עניין הדיבור; ואחר-כך יש להעביר את "ערלת הלב" – עניין המחשבה.

(הרבי הרי"צ מליובאוויטש)

לא נפרדים

בעת הברית נוהגים לומר: "כשם שנכנס לברית כן ייכנס לתורה לחופה ולמעשים טובים". מדוע אומרים זאת רק בברית מילה? משום שמהברית אי-אפשר להיפרד לעולם, ולכן מברכים את הילד כי גם משאר המצוות לא ייפרד לעולם.

(אמרי בנימין)

למעלה מהשבת

"וביום השמיני ימול בשר ערלתו" (ויקרא יב, ג). המילה היא ביום השמיני, כי היא נעלית מהשבת, שהיא ביום השביעי. זו הסיבה שעורכים את ברית המילה רק לאחר שעברה שבת אחת, כי המילה נעלית וגבוהה מהשבת.

(ספר המאמרים תשי"א)

זכות קדושת השבת

גדולה שבת שאין התינוק נימול עד שתעבור עליו שבת, שנאמר "ובן שמונת ימים ימול לכם" (מכילתא). יש לומר שזהו משום שעל-ידי השבת הוולד מתקדש ונעשה ראוי לבוא לקדושת ישראל על-ידי הברית.

(ילקוט יהודה)

מצווה שמבדילה

הפרשה הקודמת – פרשת שמיני – מסתיימת במילים "להבדיל בין הטמא ובין הטהור". לכן פרשה זו מתחילה "וביום השמיני ימול בשר ערלתו", כי מצוות מילה היא המבדילה בין טמא לטהור ובין ישראל לעמים.

(עיטורי תורה)

בלי הספדים

בצוואתו כתב הצדיק הירושלמי רבי אריה לוי, בתוך דבריו: "אבקש בכל לשון של בקשה שלא להספידיני כלל (...) גם אחר-כך בתום 'השבעה' וה'שלושים'. בפרט בהישיבה הקדושה 'עץ-חיים', לא לגרום חלילה שום ביטול תורה, בפרט שלא הספידו גדולים וטובים ממני, מלמדי התלמוד-תורה עשרות בשנים (...) ואוי ואבוי לאותה בושה וחרפה כשמספרים בשבחו שאין בו, בפרט אותי שאין בי לא תורה, שאיני בקי אפילו פרק במשניות כראוי, גם במקרא אין לי ידיעה, לצערי הגדול..."

דברים אלה נזכרנו בעת שהקשבנו לשיעור שמסר לנו נכדו של רבי אריה, הרב דוד לוי, ב'עין יעקב' על דברי הגמרא (ברכות גא) - מה מותר ומה אסור לומר לפני הנפטר. אגב הזכרת דברי הצוואה הנ"ל נחשפנו לסיפור יוצא-דופן ומזעזע, השופך אור על פשר אורחו של רבי אריה. דבר המעשה נשתמר כל השנים בחוג המשפחה וכעת סופר גם לנו, מפי הנכד:

זה היה בימי שלטון הטורקים בארץ. יהודי ירושלים סבלו מעוני נורא. באותם ימים הוקמה בעיר-הקודש ישיבת 'תורה וחסד'. עם מקימה נמנו כמה מבוגרי הישיבה הידועה בוולוז'ין, ובהם גם רבי אריה לוי. כדי להקים את הישיבה הוחזקה מוכרחים היו לגייס תרומות בחו"ל. קבוצה של שליחים יצאה אפוא לכמה מארצות אירופה, כדי להתרים יהודים עשירים. רבי אריה נשלח לאנגליה. הוא כיתת את רגליו מכתובת לכתובת, תיאר לפני שומעיו את חומרת המצב בירושלים ועוררם לחשיבות התמיכה בלומדי התורה.

במסעו נזדמן רבי אריה לביתו של יהודי אנגלי אמיד, והתחבב עליו. בין השניים התפתחה שיחה ידידותית ובמהלכה נתודע הלה למשפחתו ברוכת-הילדים של רבי אריה ולמצבו הכלכלי האישי, הדחוק מאוד. האיש הרים תרומה נכבדה לישיבה ואף הבטיח לשלוח לירושלים תמיכה כספית בעבור רבי אריה ומשפחתו.

בימים ההם הייתה העברת כספים מחו"ל לארץ-ישראל בגדר משימה קשה. במיוחד קשה היה להעביר כסף מאנגליה לארץ, שכן האנגלים נלחמו אז בטורקים ובין המדיניות היה נתק. העברת כספים נעשתה אפוא רק באמצעות שליחים נאמנים שנסעו לארץ, על-פירוב דרך סוריה.

הסדר בכספי התמיכה ביהודי ארץ-ישראל היה שהשליחים מסרו את כספי התרומות לגבאי הצדקה, ואלה היו מחלקים אותם כראות עיניהם או על-פי הוראות התורמים שצורפו לתרומותיהם.

זמן-מה לאחר שובו של רבי אריה מאנגליה לארץ קיבל מכתב מהיהודי שעמו התיידד באנגליה ובמכתב נאמר כי אכן עמד בדיבורו ושלח לו עשר לירות סטרלינג, סכום נכבד למדי באותו זמן. רבי אריה המתין כמה ימים

אהבת-ישראל | מאת מנחם ברוד

כיצד אוהבים

אחד מיסודותיה של החסידות הוא אהבת-ישראל לכל יהודי. הבעש"ט גילה אהבה גם ליהודים פשוטים, קירבם ועודדם. בתורתו הוא מסביר את המעלה המיוחדת של האנשים הפשוטים. פעם אחת אמר תורה על הפסוק "ומי כעמך כישראל גוי אחד בארץ", שעל זה נאמר בגמרא (ברכות וא) כי הקב"ה מניח תפילין, כביכול, שבהן נאמר הפסוק הזה.

הסביר הבעש"ט: "בתפילין יש תפילין-שליד ותפילין-שלא-ראש. שניהם - מצווה וחייבים בברכה (ברכה אחת או שתיים, על-פי הדעות שבזה). אולם הנחת תפילין-שליד קודמת להנחת תפילין-שלא-ראש. גם אצל הקב"ה באות 'תפילין-שליד' לפני 'תפילין-שלא-ראש'. ה'תפילין-שליד' של הקב"ה הם יהודים בעלי מעשים טובים (אנשים פשוטים, מקיימי מצוות). והם קודמים ל'תפילין-שלא-ראש' - בעלי מוחין והשגה (למדנים ויודעי תורה)".

רשע כצדיק

המגיד ממזריטש הוסיף עומק נוסף באהבת-ישראל. הנוהג היה שתלמידיו היו עושים משמרות כדי לשמשו. פעם אחת, במשמרת של הצדיק רבי אלימלך, קראו לפתע המגיד ממזריטש ואמר לו: "שומע אתה, מלך, מה שאומרים במתיבתא דרקייעא? שאהבת-ישראל פירושה: לאהוב רשע גמור כצדיק גמור" (ספר השיחות קיץ ת"ש עמ' 116).

באמרה זו של המגיד יש חידוש על תורתו של הבעש"ט: הבעש"ט דיבר על החובה לאהוב אנשים פשוטים, שהם בעלי מעשים טובים, ואילו המגיד חידש שיש לאהוב אפילו רשע גמור. ויתרה מזו, שהאהבה לרשע גמור צריכה להיות באותה מידה כלצדיק גמור.

אדמו"ר הזקן מוסיף עוד רובד באהבת-ישראל. הוא מסביר (תניא פרק לב) שאהבת-ישראל היא למגדול ועד קטן, כמו אצל אחים ממש, שהיא אהבה עצמית. כשם שאהבתו של האדם לעצמו היא אהבה הנובעת מעצם המהות, שאינה תלויה בחשבונות כלשהם (ולכן "על כל פשעים תכסה אהבה", אף שהאדם מכיר בפשעים, בכל-זאת מכסה עליהם האהבה, מכיוון שהיא נובעת מנקודה עמוקה כל-כך שאין הפשעים יכולים לפגום בה) - כך גם האהבה לרעך צריכה להיות 'כמוך', בלי שום חשבונות.

החידוש בביאורו של אדמו"ר הזקן על תורתו של המגיד היא, שאמנם גם המגיד אומר שיש לאהוב רשע גמור כמו צדיק גמור, אבל עדיין יש כאן הבחנה בין רשע גמור לצדיק גמור (אלא שאומרים לנו כי יש לאהוב את הרשע הגמור כמו את הצדיק הגמור); ואילו אדמו"ר הזקן מדבר על אהבה שאין בה שום הבחנה, כי היא למעלה מכל חשבון ולמעלה מראיית הבדלים בין יהודי ליהודי. יש כאן 'אחים ממש', ותו לא.

איך מגיעים

איך אפשר להגיע לאהבה כזאת? על כך יש שני ביאורים:

(א) אהבת-ישראל, אהבת התורה ואהבת ה' - כולא חד. אהבת ה' אצל יהודי היא אהבת עצמית, שהרי "בנים אתם לה' אלוהיכם", וכן ואביו הם עצם אחד. גם אהבת-ישראל, הנובעת מאהבת ה', היא אהבת עצמית, כי כשאוהבים משהו - אוהבים את מה שהוא אוהב; ומכיוון שהקב"ה אוהב כל יהודי באהבה עצמית, גם היהודי אוהב את היהודי השני באהבה עצמית.

(ב) הואיל וכל ישראל הם בבחינת גוף אחד, עצם אחד שממנו באים הפרטים, נמצא שאין זו אהבה לזולת אלא לו-עצמו. כשהיהודי אוהב את חברו, הוא אינו אוהב משהו אחר, אלא חלק ממנו, כי הוא וחברו הם עצם אחד. (ראה לקוטי שיחות כרך ב, עמ' 299).

לקבלת הכסף, וכשלא שמע דבר מגבאי הצדקה, הלך לביתו ושאלו אם הגיע על שמו כסף מחו"ל.

הגבאי עלעל בפנקסו ולבסוף אמר: "אכן, התקבל כסף על שם ר' אריה לוי, אך עלי לברר תחילה אם אין בירושלים אדם נוסף בשם זה, כדי שאהיה בטוח שאמנם אליך התכוון שולח התרומה". קיבל עליו רבי אריה את הדין בשתיקה מיוסרת וחזר לביתו.

בינתיים חלה אחד מילדיו של רבי אריה. עכשיו נעשה הצורך בכסף חיוני ממש, כדי לקנות מזון ותרופות לילד החולה, ואילו בידי רבי אריה לא הייתה פרוטה. חזר אפוא לבית הגבאי וביקש לקבל את עשר לירות הסטרלינג שנשלחו אליו מאנגליה. "עדיין לא סיימתי את הבדיקה", השיב לו הגבאי בטון ענייני וקר.

רבי אריה נודע בסבלנותו הנדירה לכל אדם, אך הפעם איבד את שלוותו. "אז אני כבר סיימתי את הבדיקה, ואני אומר לך בוודאות כי אין עוד אריה לוי בכל ירושלים", אמר בסערת-נפש. "וחוץ מזה, בידי מכתב ששיגר אליי התורם מאנגליה ובו הוא שואל אם עשר לירות הסטרלינג ששלח בעבורי כבר הגיעו לידי".

אבל גבאי הצדקה לא התרשם מטיעונו של רבי אריה. "כשאני אסיים את הביור, אעביר את הכסף ליעדו", אמר.

כעבור כמה ימים אחדים הלך לעולמו הילד החולה של רבי אריה. בקשתו האחרונה הייתה לאכול פרוסת לחם, אך בבית לא היה אפילו פירור של לחם כדי למלא בקשה אחרונה זו!

בימי 'השבעה' הגיע אותו גבאי צדקה לנחם את רבי אריה. באותה הזדמנות מסר לו את הכסף באמרו: "סיימתי את הבדיקה, ואכן אין עוד ר' אריה לוי בכל ירושלים. הכסף שלך". ואולם רבי אריה השבור והכאוב סירב לקבל ממנו את הכסף.

כעבור שלושה ימים נפטר בפתאומות גבאי הצדקה.

בהלווייתו הוספד הגבאי. אחד המספידים נשא נאום חוצב להבות. בין השאר דיבר ביושרו של הנפטר וציין ש"מעולם לא עיכב בידו כסף שקיבל, אלא תמיד העבירו במהירות האפשרית ליעדו". רבי אריה, שהיה נוכח בשעת מעשה, לחש באוזניו אחד מבני ביתו: "סחדי במרומים כמה יכולים דברי המספידים להיות רחוקים מן האמת". המקרה הזה, כך לפי דברי נכדו, הוא שעמד מאחורי צוואתו הגורפת של רבי אריה לבל יספידוהו כלל.

(תודתנו לשולח הסיפור, עזרא רוזנברג, נתניה)

ספר התהילים הגן על הלב

ואף אחד מהם לא חדר לגופו. יותר מזה: ספר התהילים שבכיס חולצתו פולח על-ידי רסיס גדול שהבקיע את כריכת העור וחדר לתוך הדפים. הספר הגן על ליבו. גם את העובדה שתיק הגב הגן על גבו זוקף אבישי לזכותם של דמי הסברה בענייני יהדות שהחזיק בתיק, ושנועדו להפצה ולקירוב לבבות.

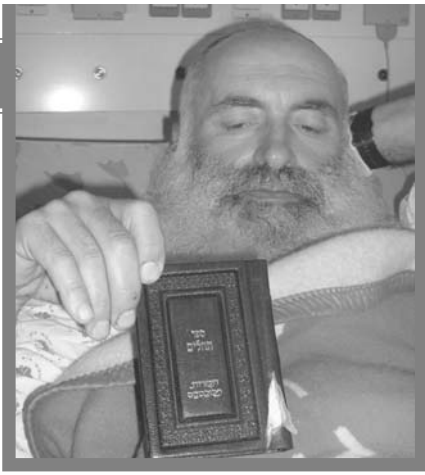
הקב"ה עשה לי נס; אי-אפשר לקרוא לזה בשם אחר! אומר אבישי בטאשווילי בחיוך ומחליק יד על זקנו הארוך. בידו השנייה הוא אווז ספר תהילים שכריכת עור שלו שסועה. "הספר הזה ליווה אותי בעזרת ה' עוד שנים רבות", הוא מוסיף בהתרגשות.

בצהרי יום שני, ד של חול-המועד פסח, יצאו אבישי ואשתו מביתם בשכונת חב"ד בקריית-מלאכי לתל-אביב. "רצייתי לקנות לאשתי מתנה לחג", הוא אומר. לכל אורך הנסיעה באוטובוס קרא אבישי פרקי תהילים, כדרכו בכל רגע פנוי. כשהגיע האוטובוס לתחנה המרכזית התעקש להכניס את ספר התהילים לכיס חולצתו, "אף-על-פי שהכיס בחולצה היה קטן מדי, ויכולתי להניחו בתיק שנשאתי עמי".

עשרות רסיסים

דקות אחדות לאחר מכן, כשעברו בני הזוג בפנית הרחובות סולומון ונווה-שאנן, אירע פיצוץ אדיר. מחבל מתאבד פוצץ את עצמו בפתח מסעדה, רצח תשעה ופצע עשרות. אבישי ואשתו היו בין הפצועים. "ברגע הראשון הרגשתי מכה חזקה בלב והייתי בטוח שזהו סופי. נפלתי לארץ וראיתי שרגליי מלאות חתכים", נזכר אבישי.

הוא הובהל למרכז הרפואי איכילוב. אשתו, שרסיס חדר לרגלה, נלקחה לתל-השומר. בנייתוח קצר הוצא הרסיס מרגלה. לעומת זאת, רגליו של אבישי שפגו עשרות רסיסים. רק אז התברר גודל הנס שאירע לו. התיק שעל גבו היה מלא רסיסים,

אבישי בטאשווילי וספר התהילים שהגן על ליבו

מקולאשי לקריית-מלאכי

אבישי (58) הוא מה שנהוג לכנות 'יהודי של הבעש"ט'. יהודי חם ותמים, המזהיר חזור והזהר: "בשום פנים ואופן לא להצמיד לשמי את התואר ר'. אני איש פשוט ואינני ראוי לשום תואר. זה תנאי לשיחה שלנו..."

הוא נולד בעיר קולאשי שבגרוזיה. בהיותו בן עשרים ושלוש עלה ארצה עם הוריו, שני אחיו ואחותו, אשתו ושלושה מארבעת ילדיו (הרביעי נולד כאן). הוא השתקע בשכונת נחלת-הר-חב"ד, שהוקמה בקריית-מלאכי בהוראת הרבי מליובאוויטש, ומאז אימץ את דרך חב"ד.

ברכה שנתקיימה

לאחר עלייתו ארצה זכה לנסוע לחצר הרבי בניו-יורק. "לפני שנכנסתי לחדרו של הרבי שאלתי מה כתובים לרבי. יעצו לי לבקש על בריאות ופרנסה. אבל אני ביקשתי מהרבי ברכה שכל ילדיו יגדלו חסידים וימצאו זיווג ראוי. כשנכנסתי ל'יחידות' הציץ הרבי במכתבי ובירכני שבקשתי

פינת ההלכה | מאת הרב יוסף גינזבורג, רב אזורי עומר

הלל וחצי הלל

שאלה: מדוע קוראים לפעמים הלל שלם ולפעמים רק חצי הלל?

תשובה: להרבה דעות, אמירת 'הלל' בזמנים מיוחדים היא משבע מצוות דרבנן. ויש סוברים שהיא מן התורה, או מדברי הנביאים.

בשמונה-עשר ימים בשנה (בארץ-ישראל) גומרים את ההלל: בשמונת ימי חג-הסוכות, בשמונת ימי חנוכה, ביום-טוב ראשון של פסח ובחג-השבועות.

ימים שגומרים בהם את ההלל הם הקרויים 'מועד' ואסורים בעשיית מלאכה, שכן נאמר (ישעיה ל, כט): "השיר יהיה לכם כליל התקדש חג". ויצאים מן הכלל ימי החנוכה, מפני הנס שאירע בהם.

בראש-חודש, שאין בו איסור מלאכה, אין מצווה לקרוא את ההלל. ומכל-מקום, מנהג עתיק לקרוא בו את ההלל בציבור, אם זכר לקידוש החודש, ואם כדי

שיתפרסם שהוא ראש-חודש. כדי להדגיש שזה מנהג בלבד, קוראים אותו בדילוג. היו חילוקי מנהגים על מה לדגל, וכיום בכל קהילות ישראל (חוץ מחלק מקהילות תימן) מדלגים את הקטעים 'לא לנו' ו'אהבת'.

בחול-המועד פסח קוראים רק חצי הלל, מכיוון שבו (שלא כבחג-הסוכות) אין קרבן שונה לכל יום מימי חול-המועד; ונאמרו לכך נימוקים אחרים.

לעניין הברכה, לדעת הרמב"ם והבית-יוסף אין מברכים כלל על הלל זה, שאינו אלא מנהג. לדעת רבנו-תם, הרא"ש והרמ"א מברכים עליו, וכן מנהג האשכנזים וכן דעת כמה מקובלים. וכן נהגו במרוקו לברך 'לקרוא את ההלל', וכן לברך בסופו, אלא שרוב הספרדים, ובפרט בארץ-ישראל, נהגו בזה כדעת הבית-יוסף. בעל התניא בסידורו הכריע שרק שליח-הציבור יברך ויוציא את כל הציבור. ולמעשה, מנהג חב"ד שגם היחיד מברך.

מקורות: תענית כח, א. ערכין יב. טושו"ע או"ח סי' תכב ונו"כ. שער הכולל פרק לו ס"ד ה. 'נתיבות המערב - מנהגי מרוקו' עמ' נל. ילקוט יוסף שבת ה', עמ' רפס, וש"נ. אנציקלופדיה תלמודית ערך 'הלל', כרך ט עמ' שצ. תכלאל 'תורת אבות' (אלשיך) ח"ב. וראה 'דנינו ומונהגי ר"ח - חב"ד' פ"ח, עמ' ושי"נ.

גיליונות שיחת השבוע

בעברית וברוסית

מופצים בכל

רחבי ארה"ב

להזמנות ולפרסום אנא פנו:

718-756-1328

sh-usa@chabad.org.il

לחבצעים מיוחדים בקרו באתר בעברית www.sky2000.com

SKY2000

התמחות במסעות לישראל

הצעת לפסח

\$899 (מחיר נמוך)

ניו-יורק-ישראל

212.599.3333

60 E. 42 St. #712, NY, NY 10165

Levi Hartman
לוי הרטמן

Office: 718-871-8282 x128
Cell: 646-335-8818
Fax: 718-633-0499

www.levifunding.com

3910 14th Ave. Brooklyn NY 11218

דובר עברית

סופר סת"ם • HaSofer
RABBI MOSHE KLEIN
משה הלוי קליין

321 Kingston Avenue
718-221-2222

www.esofer.com
A HaSofer Company